

Stockholm den 25 januari 2017

R-2016/2162

Till Finansdepartementet

Fi2016/03980/S1

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 15 november 2016 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet Skatt på finansiell verksamhet (SOU 2016:76).

Sammanfattning

Advokatsamfundet avstyrker förslaget.

Synpunkter

Enligt Advokatsamfundets uppfattning uppfyller förslaget inte grundläggande rättssäkerhetskrav.

Som Skatteverket konstaterar i sitt särskilda yttrande kommer skatten träffa hundratusentals företag (se betänkandet s. 429). För att ett företag ska bli skattskyldigt räcker det i princip med att företaget lånar ut pengar, säljer värdepapper, eller lånar pengar eller förvärvar värdepapper från utlandet. I samtliga dessa och alla andra fall är utgångspunkten att företagets *samtliga* lönekostnader ska beläggas med 15 procent finansiell verksamhetsskatt. Undantag görs endast om den skattskyldige kan visa – dvs. en omvänd bevisbörda – att endast en del av lönekostnaderna är hänförliga till omsättningen i fråga. Beskattningsunderlaget ska då bestämmas efter skälig grund, ett begrepp som både till sin natur och i praktiken är ägnat att skapa osäkerhet. Den omvända bevisbördan kan enligt Advokatsamfundets uppfattning inte heller över huvud taget accepteras.

Såsom skatten är utformad synes avsaknaden av krav på att den skattskyldige bedriver ekonomisk verksamhet i kombination med skatt från den första kronan dessutom leda till att ett stort antal skattskyldiga som inte bedriver ekonomisk verksamhet i mervärdesskattelagens mening att drabbas av skatten. Således torde skatten drabba ett stort antal myndigheter och organisationer som inte bedriver ekonomisk verksamhet, men som är skattskyldiga för arbetsgivaravgifter. Detta eftersom det är tillräckligt att en skattskyldig har t.ex. ränteinkomster för att skattskyldighet ska inträda. Bland de skattskyldiga synes således, som lagen är utformad, ingå t.ex. fackföreningar, A-kassor, Riksgäldkontoret och Skatteverket. Att myndigheter kan bli skattskyldiga framgår redan av att Sveriges riksbank uttryckligen har uteslutits från skattskyldighet.

Ett absolut krav på skattelagstiftning bör vara att de skattskyldiga med stor säkerhet kan förutse sina skattekostnader. Förslagets utformning medger emellertid inte det. Det är i många fall oklart vilka transaktioner som faller in under 3 kap. 9 och 10 §§ ML, och det är oklart hur en fördelning efter skälig grund ska göras samt vilka krav på bevisning som ska läggas på den skattskyldige. Flertalet företag lär inte ens förstå att de är skattskyldiga, eftersom skatten ingalunda är en skatt på ”finansiell verksamhet” eller en ”finansiell verksamhetsskatt”, utan en skatt som utlöses av vissa finansiella *transaktioner*, i vissa fall då den skattskyldige är förvärvare av en finansiell tjänst. Kopplingen till lönekostnaderna och socialavgiftslagen är också svårförståelig och direkt konstraintuitiv. Till detta kommer att lagen hänvisar till andra lagar, vars tillämpning i flera hänseenden är oklar och dessutom delvis styrs av EU-rätten. Över huvud taget är den använda lagstiftningstekniken främmande för svensk rättstradition. Sammantaget innebär detta att lagen riskerar att bli mycket svårtillämpad och därmed rättsosäker. Skattens administrativa kostnader lär också bli betydande.

Slutligen torde skattens legitimitet bli mycket liten, särskilt som utredningskostnaderna för de flesta skattskyldiga torde bli oproportionerligt stora i förhållande till skattens storlek. I denna del ansluter sig Advokatsamfundet till Skatteverkets särskilda yttrande.

Vad avser frågan om skatten kan anses utgöra otillåtet statsstöd, är Advokatsamfundet inte övertygat om att utredarens slutsatser är riktiga. Det står klart att skatten endast träffar vissa tjänster, medan andra tjänster inte drabbas. Med hänsyn till EU-domstolens praxis och den snabba utvecklingen på statsstödsområdet, kan det inte uteslutas att den föreslagna skatten skulle kunna strida mot statsstödsreglerna.

Det kan t.ex. noteras att försäkringsföretag som är etablerade i utlandet kommer att få betydligt svårare att sälja försäkringar till försäkringstagare i Sverige som har anställda och är beskattningsbara personer. Samma sak gäller försäljning av andra finansiella tjänster. Det kan ifrågasättas om inte detta är ett större handelshinder/statsstöd än att införa ett minimibelopp för att skatt ska utgå.

I övrigt delar Advokatsamfundet i allt väsentligt den skarpa kritik mot förslaget som framförs i de särskilda yttrandena. Med hänsyn till hur samstämmig denna kritik är, finns inte anledning att här återupprepa de skäl som i yttrandena åberopas som stöd för att förslaget inte ska genomföras.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg